

Kurzus előadója: Tamás Ábel
Kurzus megnevezése: Curiositas/Kíváncsiság
Kurzus megnevezése angolul: Curiositas/Curiosity
Kurzus kódja: BMVD-200.682b/EC
Kurzus helye és ideje: Csüt. 14:00–15:30, távolléti (Teams/Canvas)
Oktató elérhetősége: email: tamas.abel@btk.elte.hu honlap: https://mikti.elte.hu/tamasabel

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar
A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar, ill. megbeszélés tárgya
Írásbeli munkák nyelvei: magyar, ill. megbeszélés tárgya
Követelmények: Részvétel a szinkron alkalmakon (Teams); aszinkron feladatok elvégzése (Canvas).

Kurzus leírása, célja:

A kurzus *szinkron* alkalmi betekintést nyújtanak abba, hogy a kíváncsiság (*curiositas*) témája hogyan jelenik meg a klasszikus irodalomban. A kíváncsiságot az egyházatyák – Augustinusszal az élen – egyértelműen elítélik mint a tudásvágy „tisztátalan” formáját; diadalmenete a kora újkorban zajlik le. Ezzel szemben a klasszikus görög-római kultúrában megítélése a kíváncsiság megítélése ambivalens, valamint a kíváncsiságot leíró fogalmak olyan jelentésekkel bírnak, ill. olyan viselkedési mintázatokat vagy habitusokat írnak le, amelyeket ma sokszor nehezen azonosítanánk be „kíváncsiságként”. A *polypragmón*, a *periergos* és a *curiosus* sokszor inkább afféle „minden lében kanál”, túlbuzgó karaktereket jelöl, s ennek csak egy része az, amit mi is „kíváncsiságnak” neveznénk. A kurzus egyszerre rendelkezik fogalomtörténeti, illetve irodalom- és kultúrtörténeti tétellel. A kurzus *aszinkron* feladatai a kíváncsiság későbbi kultúrtörténetébe nyújtanak betekintést.

Számonkérés és értékelés módja:

Az értékelés a szinkron és aszinkron feladatok teljesítésének együttes figyelembe vételével történik.

Kurzushoz tartozó irodalom:

- BLUMENBERG, H. (1973): *Der Prozeß der theoretischen Neugierde* (Frankfurt a. M.: Suhrkamp).
- BLUMENBERG, H. (1961): Augustins Anteil an der Geschichte des Begriffs der theoretischen Neugierde. *REAug* 7, 35–70.
- DASTON, L. (2001): *Eine kurze Geschichte der wissenschaftlichen Aufmerksamkeit* (München: Carl Friedrich-von-Siemens-Stiftung).
- DEFILIPPO, J. G. (1990): *Curiositas* and the Platonism of Apuleius’ Golden Ass. *American Journal of Philology* 111.4, 471–479.
- EVANS, R. J. W. – MARR, A. (2006): *Curiosity and Wonder from the Renaissance to the Enlightenment* (Burlington: Ashgate).
- KENNY, N. (1998): *Curiosity in Early Modern Europe. Word Histories* (Harrasowitz: Wiesbaden).
- KENNY, N. (2004): *The Uses of Curiosity in Early Modern France and Germany* (Oxford: OUP).
- KIRICHENKO, A. (2008a): *Asinus Philosophans: Platonic Philosophy and the Prologue to Apuleius’ Golden Ass. Mnemosyne* 61, 89–107.
- KIRICHENKO, A. (2008b). Satire, Propaganda, and the Pleasure of Reading. Apuleius’ Stories of Curiosity in Context. *Harvard Studies in Classical Philology* 104, 339–371.
- KOTZÉ, A. (2004). *Augustine’s Confessions: Communicative Purpose and Audience* (Leiden/Boston: Brill).
- LEASK, N. (2002): *Curiosity and the Aesthetics of Travel Writing, 1770–1840* (Oxford: OUP).
- LEIGH, M. (2013): *From Polypragmon to Curiosus: Ancient Concepts of Curious and Meddlesome Behaviour* (OUP: Oxford).
- MÖLLER, M. (Ed.) (2015): *Prometheus gibt nicht auf. Antike Welt und modernes Leben in Hans Blumenbergs Philosophie* (Fink: Paderborn).

- SLATER, N. W. (1998). „Passion and Petrification. The Gaze in Apuleius”, *Classical Philology* 93, 18–48.
- TAMÁS, Á. (2019). A gyarmatosítók kíváncsisága Cicero sétája az Akadémia romjain (Cic. *Fin.* V. 1–6). *Ókor* 2019/2, 50–60.
- TASINATO, M. (1994): *Sulla Curiosita. Apuleio e Agostino* (Parma: Pratiche Editrice).
- TESORIERO, C. (2006). Hidden kisses in Catullus: poems 5, 6, 7 and 8. *Antichthon* 40, 10–18.
- TORCHIA, J. (2013): Restless Mind. *Curiositas* and the Scope of Inquiry in St. Augustine’s Psychology (Milwaukee, WI: Marquette University Press).
- VINKEN, B. (2000): Curiositas/Neugierde. In: *Ästhetische Grundbegriffe* (Stuttgart/Weimar: Metzler), 794–813.
- WALSH, P. G. (1988): The Rights and Wrongs of Curiosity. *Greece & Rome* 35.1, 73–85.